

POSTANOWIENIE

Dnia 25 kwietnia 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Beata Gudowska

w sprawie z wniosku T. R.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w O.
o wysokość waloryzacji renty,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 25 kwietnia 2018 r.,
skargi kasacyjnej wnioskodawcy od wyroku Sądu Apelacyjnego [...] z dnia 30 marca 2016 r., sygn. akt III AUa [...]

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. przyznaje od Skarbu Państwa, Sądu Apelacyjnego [...] adwokatowi S.R., Kancelaria Adwokacka w N., kwotę 1.800 zł (tysiąc osiemset) podwyższoną o bieżącą stawkę podatku od towarów i usług tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej świadczonej z urzędu.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 30 marca 2016 r. Sąd Apelacyjny [...], III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych oddalił apelację T. R. od wyroku Sądu Okręgowego w O., Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 27 maja 2015 r., którym oddalono jego odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, Oddział w O. z dnia 1 marca 2015 r. w przedmiocie waloryzacji świadczenia od dnia 1 marca 2015 r. na podstawie ustawy z dnia 23 października 2014 r.

o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2014 r., poz. 1682). Wysokość renty po waloryzacji od dnia 1 marca 2015 r. została ustalona na kwotę 1.070,61 zł i dodatku pielęgnacyjnego na kwotę 208,17 zł.

Skarga kasacyjna ubezpieczonego została oparta na podstawie naruszenia prawa materialnego przez niezastosowanie ustawy z dnia 14 grudnia 1982 r. o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin (Dz.U. Nr 40, poz. 267 ze zm.).

We wniosku o przyjęcie jej do rozpoznania skarżący wskazał na zagadnienie prawne, „którego rozstrzygnięcie może przyczynić się do rozwoju prawa”, dotyczące zasad ustalania wysokości rent sprzed 1991 r., których podstawą wymiaru było przeciętne miesięczne wynagrodzenie wybrane z ostatnich 12 (dwunastu) lat kalendarzowych w gospodarce narodowej. W szczególności postawił problem, czy kwota bazowa ustalona dla rent starego portfela w oparciu o przeciętne miesięczne wynagrodzenie w gospodarce narodowej z lat 1983-1998 i z lat 1999-2017 może nadal być podstawą do wyliczenia waloryzacji dla takich rent z zastosowaniem wskaźnika cen, towarów i usług konsumpcyjnych w poprzednim roku kalendarzowym. Nawiązał do art. 1 pkt 1, art. 7 ust. 3 i ust. 9 i art. 8 ust. 1 i 2 ustawy z 17 października 1991 r. o rewaloryzacji emerytur i rent, o zasadach ustalania emerytur i rent oraz zmianie niektórych ustaw (Dz.U. Nr 104, poz. 450 ze zm.), z mocy których świadczenia obliczono na nowo, stosując zamiast wskaźnika 100% wskaźnik 91%. Obniżono przez to wysokość świadczeń ustaloną na podstawie art. 16 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin, które to obniżenie – z naruszeniem praw nabytych – nie zostało wyrównane. Odwołał się do orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego z dnia 11 lutego 1992 r., K 14/91 (OTK 1992 nr 1, poz. 7), w którym stwierdzono, że obniżenie świadczenia nabytego jest niezgodne z Konstytucją.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Stosownie do art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, jeżeli

istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, jeżeli zachodzi nieważność postępowania lub jeżeli skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Skarżący sformułował wniosek oparty na przyczynie kasacyjnej ujętej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., w związku z czym należy zwrócić uwagę, że zgodnie z utrwalonym stanowiskiem judykatury, istotność zagadnienia prawnego konkretyzuje się w znaczeniu jego rozstrzygnięcia dla rozwoju prawa lub jako precedensu dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw. Konieczne jest wskazanie przepisu prawa i przedstawienie, że istnieją na tle jego stosowania poważne i dotychczas nierozstrzygnięte wątpliwości interpretacyjne, lub że na jego podstawie wydawane są odmienne rozstrzygnięcia w tym samych lub bardzo podobnych okolicznościach faktycznych i prawnych. Przede wszystkim jednak zagadnienie prawne stanowiące przyczynę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania musi występować w sprawie i mieć znaczenie dla jej rozstrzygnięcia (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 13 lipca 2007 r., III CSK 180/07, niepubl., z dnia 26 września 2005 r., II PK 98/05, OSNP 2006 nr 15-16, poz. 243 i z dnia 22 lutego 2007 r., I KZ 2/06, OSNP 2008 nr 7-8, poz. 118).

Kwestionowane przez skarżącego zasady rewaloryzacji świadczeń przyznanych przed dniem 31 grudnia 1981 r. w nowym systemie ubezpieczeń społecznych były wielokrotnie zmieniane. Po wydaniu przez Trybunał Konstytucyjny orzeczenia z dnia 11 lutego 1992 r., K 14/91, ustawa z dnia 17 października 1991 r. o rewaloryzacji emerytur i rent, o zasadach ustalania emerytur i rent oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz.U. Nr 104, poz. 450 ze zm.) została ponownie uchwalona praktycznie bez zmian jako ustawa z dnia 2 grudnia 1993 r. o zmianie ustawy o rewaloryzacji emerytur i rent, o zasadach ustalania emerytur i rent oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz.U. Nr 127, poz. 583). Zarzuty dotyczące niezgodności tych regulacji z art. 67 Konstytucji Trybunał Konstytucyjny oceniał zarówno pod rządami poprzednich przepisów konstytucyjnych (por. orzeczenia z dnia 19 października 1993 r., K 14/92, OTK 1993 cz. II, poz. 35, z dnia 20 listopada 1995 r., K 23/95, OTK 1995 cz. II, poz. 33, z dnia 17 lipca 1996 r., K 8/96, OTK ZU 1996 nr 4, poz. 32 oraz z dnia 15 października 1997 r., K 11/97, OTK ZU 1997 nr 3-4, poz. 39), jak i na gruncie obowiązującej Konstytucji (por. wyroki z dnia

20 grudnia 1999 r., K 4/99, OTK ZU 1999 nr 7, poz. 165, z dnia 8 maja 2000 r., SK 22/99, OTK ZU 2000 nr 4, poz. 107, z dnia 22 października 2001 r., SK 16/01, OTK ZU 2001 nr 7, poz. 214 oraz z dnia 19 grudnia 2012 r., K 9/12, OTK-A 2012 nr 11, poz. 136).

Zagadnienie, a właściwie pytanie dotyczące ustalania wysokości świadczeń w 1991 r., wykracza poza przedmiot zaskarżonej decyzji, a w konsekwencji poza granice rozstrzygnięcia zaskarżonym orzeczeniem Sądu drugiej instancji (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 13 maja 1999 r., II UZ 52/99, OSNAPiUS 2000 nr 15, poz. 601). Zaskarżoną decyzją nie ustalano wysokości podstawy świadczenia ubezpieczonego, lecz – stosując art. 6 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 23 października 2014 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2014 r., poz. 1682) – dokonano waloryzacji świadczenia od dnia 1 marca 2015 r. przez podwyższenie kwoty świadczenia, w wysokości przysługującej w dniu 28 lutego 2015 r., wskaźnikiem waloryzacji, ustalonym zgodnie z art. 89 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2016 r., poz. 887).

Skarżący nie kwestionuje tego wyliczenia, zatem przedstawione przez niego zagadnienie prawne nie ma znaczenia dla rozstrzygnięcia jego sprawy.

Z tego względu Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 1 k.p.c.), przyznawszy pełnomocnikowi skarżącego koszty pomocy prawnej świadczonej z urzędu.